

Inhoudelijke analyse commissiedebat

Hondenfokkerij, hondenwelzijn en verantwoord hondenbezit

Tweede Kamer – 15 oktober 2026

Vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN)

Onderwerp: Commissiedebat *Dieren buiten de veehouderij en dierproeven*

Bewindspersoon: Staatssecretaris Silvio Erkens

Versie: 17 oktober 2026

1. Inleiding en algemene beleidslijn

Op 15 oktober 2026 besprak de Tweede Kamer tijdens het commissiedebat *Dieren buiten de veehouderij en dierproeven* verschillende onderwerpen die betrekking hebben op het fokken, verhandelen en houden van honden. Daarbij kwamen zowel de gezondheid en het welzijn van honden als de verantwoordelijkheid van fokkers, handelaren, eigenaren en de overheid aan de orde.

De discussie richtte zich onder meer op schadelijke uiterlijke kenmerken, veterinaire fokscreening, erfelijke aandoeningen, genetische fokkerijondersteuning, keurmerken, internationale hondenhandel, bijtincidenten, cursussen voor hondeneigenaren, stroomhalsbanden en hondenshows.

De belangrijkste algemene beleidslijn van staatssecretaris Erkens is dat Nederland bij het terugdringen van schadelijke fokpraktijken nadrukkelijk aansluiting zoekt bij de nieuwe Europese regelgeving voor het welzijn en de traceerbaarheid van honden en katten. Hij beschouwt deze regelgeving als een belangrijke doorbraak, omdat daarmee de verschillen tussen lidstaten kleiner worden en ongewenste fokpraktijken ook grensoverschrijdend kunnen worden aangepakt.

Tegelijkertijd kiest Erkens ervoor om verschillende maatregelen in Nederland voorlopig vrijwillig in te voeren of de Europese regelgeving af te wachten. Dat geldt onder andere voor veterinaire fokscreening en de onlinecursus voor hondeneigenaren. Nieuwe nationale verboden worden alleen overwogen wanneer daarvoor volgens hem voldoende noodzaak en juridische grondslag bestaan.

Verschillende Kamerleden plaatsten vraagtekens bij deze aanpak. Zij vroegen onder meer of vrijwillige maatregelen voldoende effect hebben, of er niet eerder moet worden ingegrepen en hoe de overheid de naleving van bestaande en toekomstige regels daadwerkelijk gaat handhaven.

In deze analyse wordt per onderwerp beschreven welke Kamerleden vragen hebben gesteld, wat staatssecretaris Erkens heeft geantwoord en welke toezeggingen of beleidsvoornemens daaruit voortkomen.

2. Schadelijke uiterlijke kenmerken en uitbreiding houdverbod

Inbreng van de Kamer

Ines Kostić (Partij voor de Dieren) vroeg voor welke schadelijke uiterlijke kenmerken bij honden en katten de staatssecretaris een houdverbod wil invoeren. Zij vroeg daarbij specifiek welke vijf kenmerken voorrang zouden moeten krijgen.

De vraag richtte zich op de mogelijkheid om naast bestaande fokbeperkingen ook het houden van dieren met bepaalde schadelijke uiterlijke kenmerken verder te reguleren.

Antwoord van staatssecretaris Erkens

Erkens gaf aan dat hij voorlopig geen uitbreiding van het houdverbod wil invoeren.

Hij verwees naar de Europese verordening over het welzijn en de traceerbaarheid van honden en katten, waarvoor Nederland zich actief heeft ingezet. Deze verordening moet vanaf 2030 beperkingen stellen aan het fokken met schadelijke uiterlijke kenmerken.

De staatssecretaris benadrukte dat ook onder de huidige Nederlandse regelgeving fokkers moeten voorkomen dat nakomelingen negatieve gevolgen voor hun welzijn ondervinden door erfelijke of uiterlijke kenmerken. Daarbij verwees hij naar de kenmerken die in het BuRO-rapport zijn beschreven.

Hij wil eerst de effecten van de Europese fokbeperkingen afwachten voordat hij verdere nationale houdverboden overweegt.

Inhoudelijke betekenis

De staatssecretaris maakt hiermee onderscheid tussen het reguleren van de fokkerij en het beperken van het houden van bepaalde dieren.

Hij kiest voor een aanpak waarbij schadelijke kenmerken vooral aan de bron, via de fokkerij, worden aangepakt.

Er is geen uitbreiding van het nationale houdverbod aangekondigd. Ook is geen toezegging gedaan om op korte termijn vijf schadelijke kenmerken voor een houdverbod aan te wijzen.

3. Veterinaire fokscreening en Europese verplichtingen

Inbreng van de Kamer

Renate den Hollander (VVD) vroeg waarom de veterinaire fokscreening die Nederland voorbereidt voorlopig vrijwillig blijft.

Zij wees op het risico dat juist fokkers met de grootste gezondheidsrisico's ervoor kunnen kiezen om niet deel te nemen. Daarmee stelde zij de vraag of een vrijwillige screening voldoende effect kan hebben op het terugdringen van erfelijke aandoeningen en schadelijke uiterlijke kenmerken.

Antwoord van Erkens

Erkens onderschreef het belang van veterinaire beoordeling van fokdieren.

Hij gaf aan dat de nieuwe Europese regelgeving voorziet in een verplichting voor fokkers om dieren door een dierenarts te laten controleren op schadelijke kenmerken. Volgens de door hem geschetste planning gaat deze verplichting op **1 juli 2030** gelden.

De jaren tot 2030 wil hij benutten om fokkers en dierenartsen vertrouwd te maken met de screening, praktijkervaring op te doen en de eerste resultaten te behalen.

Een eerdere nationale verplichting zou volgens Erkens minstens twee jaar voorbereiding en regelgeving vergen. Daardoor zou de tijdswinst ten opzichte van de Europese invoering beperkt zijn.

Hij kiest daarom voor een vrijwillige introductie in Nederland en een zorgvuldige voorbereiding op de Europese verplichting.

Inhoudelijke betekenis

Met deze keuze wordt veterinaire fokscreening een belangrijk onderdeel van de toekomstige regelgeving voor hondenfokkerij.

In de overgangsperiode blijft deelname echter vrijwillig.

De vraag van Den Hollander hoe moet worden voorkomen dat juist risicovolle fokkers de screening vermijden, werd niet met een afzonderlijke aanvullende maatregel beantwoord.

De effectiviteit van de vrijwillige fase zal daarmee mede afhangen van de bereidheid van fokkers om deel te nemen en van de manier waarop de screening onder de aandacht wordt gebracht.

4. Genetische fokkerijondersteuning, Fit2Breed en Fair2Breed

Inbreng van de Kamer

Renate den Hollander (VVD) vroeg aandacht voor het gebruik van genetische en wetenschappelijke informatie om gezondere fokcombinaties mogelijk te maken.

Zij verwees naar een initiatief van de Universiteit Utrecht, het Van Haeringen Laboratorium, iGene en Fair2Breed.

Als voorbeeld noemde zij het Nederlandse kooikerhondje, waarvoor de Universiteit Utrecht volgens haar de afgelopen tien jaar een systeem heeft ontwikkeld dat tot positieve resultaten heeft geleid.

Zij omschreef de toepassing als een hulpmiddel waarmee fokkers geschikte combinaties kunnen selecteren op basis van beschikbare informatie. Volgens haar kan deze werkwijze worden uitgebreid naar andere hondenrassen en mogelijk in de toekomst ook naar katten en paarden.

Zij vroeg of de staatssecretaris bekend was met dit initiatief en het belang ervan inzag.

Antwoord van Erkens

Erkens bevestigde dat hij met het initiatief bekend is.

Hij benadrukte dat hij een belangrijke rol voor de sector ziet bij het bevorderen van gezonde hondenfokkerij.

Erkens gaf aan gesprekken te voeren met verschillende betrokken partijen, waaronder de Raad van Beheer en Fair2Breed.

Hij zegde toe vóór de begrotingsbehandeling terug te komen op deze gesprekken en de resultaten daarvan.

Onderscheid tussen Fit2Breed en Fair2Breed

Voor een juiste inhoudelijke duiding is het belangrijk twee initiatieven te onderscheiden.

Fit2Breed is een door het Expertisecentrum Genetica Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht ontwikkeld systeem dat fokbeslissingen ondersteunt met gezondheidsgegevens, genetische informatie en verwantschapsgegevens.

Fair2Breed, voorheen FairDog, is een afzonderlijk initiatief dat werkt aan een certificeringssysteem voor verantwoord gefokte honden.

Inhoudelijke betekenis

De discussie laat zien dat naast wettelijke fokbeperkingen ook aandacht bestaat voor systemen die fokkers ondersteunen bij het maken van onderbouwde fokbeslissingen.

Erkens erkent het belang van dergelijke initiatieven, maar heeft nog geen keuze aangekondigd voor een bepaalde methode, organisatie of financieringsconstructie.

Concrete toezegging: de Kamer wordt vóór de begrotingsbehandeling geïnformeerd over de gesprekken met onder andere de Raad van Beheer en Fair2Breed.

5. Keurmerk voor verantwoord gefokte honden

Inbreng van de Kamer

Joris Lohman (CDA) sprak zijn zorgen uit over de groeiende populariteit van designerhonden en kruisingen die onder invloed van trends en commerciële belangen worden gefokt.

Hij wees op gezondheidsproblemen bij honden, hoge dierenartskosten voor eigenaren en het risico op malafide fokpraktijken.

Lohman vroeg of de overheid via gegevens uit de verplichte chipregistratie meer inzicht kan krijgen in de fokkerij en handel.

Daarnaast pleitte hij voor een keurmerk waarmee consumenten kunnen herkennen dat zij een verantwoord gefokte pup aanschaffen.

Renate den Hollander (VVD) sloot hierbij aan. Zij gaf aan dat een dergelijk keurmerk al in ontwikkeling is en sprak over de mogelijkheid om daarvoor financiële ondersteuning beschikbaar te stellen.

Zij overwoog tijdens de begrotingsbehandeling een amendement in te dienen om hiervoor middelen vrij te maken. Lohman stond positief tegenover dat voorstel.

Antwoord van Erkens

Erkens bevestigde dat meerdere partijen werken aan initiatieven voor het borgen van gezonde hondenfokkerij, ook voor niet-erkende rassen en kruisingen.

Hij is met deze partijen in gesprek om te onderzoeken hoe de verschillende initiatieven zich tot elkaar verhouden en op welke manier zij kunnen bijdragen aan gezondere honden.

Hij deed geen toezegging over de instelling van één landelijk keurmerk of de financiering daarvan.

Inhoudelijke betekenis

De discussie verbreedt de aandacht van de georganiseerde rashondenfokkerij naar de totale hondenmarkt, inclusief niet-erkende rassen en kruisingen.

Het keurmerk wordt vooral besproken als hulpmiddel voor consumenten om beter geïnformeerd een hond aan te schaffen.

Er is nog geen besluit genomen over de precieze criteria, organisatie, controle of financiering van een dergelijk keurmerk.

Het financieringsvoorstel is een politiek initiatief van de VVD en geen toezegging van de staatssecretaris.

6. Illegale hondenhandel en buitenlandse fokkerij

Inbreng van de Kamer

Renate den Hollander (VVD) vroeg aandacht voor de illegale handel in puppy's en kittens vanuit het buitenland.

Zij wees op de gevolgen voor dierenwelzijn, het risico op overdracht van infectieziekten van dieren op mensen (zoönosen) en mogelijke betrokkenheid van georganiseerde criminaliteit. Ook noemde zij de positie van Nederland als doorvoerland.

Zij vroeg hoe de overheid de handel al vóór de invoering van nieuwe Europese regels aanpakt, bijvoorbeeld via advertenties op Marktplaats en andere online verkoopkanalen.

Joris Lohman (CDA) vroeg of gegevens uit chipregistratie kunnen worden benut om malafide fokkerij en handel beter inzichtelijk te maken.

Dion Graus (PVV) vroeg aandacht voor hondenhandel vanuit landen in het voormalige Oostblok.

Hij pleitte voor strengere grenscontroles en stelde voor warmtecamera's te gebruiken om honden in transportvoertuigen op te sporen.

Antwoord van Erkens

Erkens gaf aan dat de NVWA samenwerkingsafspraken heeft gemaakt met Marktplaats.

Doordat voor dierenadvertenties moet worden betaald, kunnen betaalgegevens en advertentiehistorie worden gebruikt bij onderzoek naar mogelijke overtredingen.

Daarnaast kan worden opgetreden tegen advertenties die niet voldoen aan de wet- en regelgeving. Er vindt regelmatig overleg plaats met Marktplaats over aanvullende preventieve maatregelen.

Erkens benadrukte echter dat de internationale handel moeilijk te reguleren is zolang de lidstaten verschillende regels hanteren.

Fokpraktijken die in Nederland verboden zijn, kunnen elders in Europa nog legaal zijn. Daardoor is niet iedere ongewenste buitenlandse fokpraktijk juridisch ook illegaal.

Volgens Erkens brengt de nieuwe Europese verordening hier een belangrijke verandering in.

De regelgeving moet gemeenschappelijke eisen stellen aan de fokkerij, het welzijn en de identificatie en registratie van honden en katten.

Volgens zijn toelichting moeten vanaf **31 augustus 2030** honden en katten die op de Europese markt worden gebracht aan Europese registratieverplichtingen voldoen.

Erkens verwacht dat toezichthouders daardoor gemakkelijker gezamenlijk kunnen optreden tegen ongewenste fokpraktijken en internationale handel.

Hij noemde de Europese aanpak nadrukkelijk een belangrijke doorbraak.

Inhoudelijke betekenis

De staatssecretaris verwacht veel van de Europese harmonisatie.

Door dezelfde eisen aan fokkerij en registratie te stellen, worden de juridische verschillen tussen lidstaten kleiner en ontstaat meer ruimte voor grensoverschrijdende handhaving.

Daarmee wordt echter nog niet duidelijk hoe intensief de feitelijke controles zullen worden uitgevoerd.

Op het specifieke voorstel van Graus om warmtecamera's bij grenscontroles in te zetten, volgde geen concrete toezegging.

7. Verantwoord hondenbezit en cursussen voor eigenaren

Inbreng van de Kamer

Ines Kostić (Partij voor de Dieren) vroeg of de eerder besproken verplichte cursus voor toekomstige hondeneigenaren alsnog voor alle nieuwe eigenaren gaat gelden.

Zij verwees naar een eerder aangenomen motie van de Tweede Kamer.

Caroline van der Plas (BBB) vroeg of deze verplichting alleen bedoeld is voor mensen die voor het eerst een hond aanschaffen of ook voor ervaren eigenaren die opnieuw een hond nemen.

Renate den Hollander (VVD) benadrukte dat verantwoord hondenbezit belangrijk is om bijtincidenten, gedragsproblemen en andere welzijnsproblemen te voorkomen.

Zij vroeg waarom de aangekondigde online theoriecursus niet verplicht wordt.

Antwoord van Erkens

Erkens onderschreef het belang van verantwoord hondenbezit.

Hij gaf aan dat de overheid alle hondeneigenaren adviseert om een praktijkcursus te volgen, bijvoorbeeld een puppy- of gehoorzaamheidscursus.

Voor eigenaren van honden met kenmerken die een verhoogd risico op ernstige bijtincidenten met zich meebrengen, wil hij een gerichte praktijkcursus invoeren.

Daarnaast wordt een online theoriecursus ontwikkeld die voor alle hondeneigenaren beschikbaar moet komen.

Erkens wil deze online cursus echter niet algemeen verplicht stellen.

Volgens hem is handhaving moeilijk. Een registratie dat iemand een online cursus heeft gevolgd, betekent niet noodzakelijk dat diegene de inhoud daadwerkelijk heeft begrepen.

Hij vindt een algemene verplichting daarom onvoldoende effectief en wil vooral inzetten op voorlichting en het stimuleren van vrijwillige deelname.

Den Hollander bracht daartegen in dat deelname bijvoorbeeld via DigiD of chipregistratie gecontroleerd zou kunnen worden.

Erkens bleef bij zijn standpunt.

Inhoudelijke betekenis

De overheid kiest voor een onderscheid tussen algemene voorlichting en specifieke verplichtingen.

Een vrijwillige online cursus moet alle hondeneigenaren bereiken. De gerichte praktijkcursus is bedoeld voor een specifieke groep eigenaren bij wie het risico op ernstige bijtincidenten verhoogd wordt geacht.

De discussie laat zien dat de Kamer verdeeld is over de vraag of verantwoord hondenbezit vooral moet worden gestimuleerd of ook algemeen verplicht moet worden getoetst.

Er is geen algemene verplichte cursus voor alle toekomstige hondeneigenaren aangekondigd.

8. Bijtincidenten en landelijke aanlijn- en muilkorfverplichtingen

Inbreng van de Kamer

Renate den Hollander (VVD) vroeg hoe wordt opgetreden tegen hondeneigenaren die een opgelegde aanlijn- of muilkorfverplichting herhaaldelijk negeren.

Zij vroeg ook hoe de overheid wil voorkomen dat een eigenaar een dergelijke verplichting ontloopt door met de hond naar een andere gemeente te gaan.

Antwoord van Erkens

Erkens gaf aan dat een burgemeester bij herhaalde overtredingen een last onder dwangsom kan opleggen.

Wanneer een eigenaar zich vervolgens nog steeds niet aan de opgelegde verplichtingen houdt, kan uiteindelijk worden besloten de hond in bewaring te nemen.

Daarnaast werkt de staatssecretaris aan landelijke werking van individuele aanlijn- en muilkorfverplichtingen.

Een verplichting die in één gemeente wordt opgelegd, moet daarmee in heel Nederland geldig worden.

Aan het einde van het debat gaf Erkens een verdere planning.

De regels moeten in het **voorjaar van 2027 in consultatie** worden gebracht. Daarna volgen verwerking van de reacties en advisering door de Raad van State.

Hij noemde een verwachte doorlooptijd van ongeveer anderhalf jaar.

Inhoudelijke betekenis

Dit is een concreet voornemen om een bestaande beperking in de handhaving weg te nemen.

De maatregel betekent niet dat alle honden in Nederland een algemene aanlijn- of muilkorfverplichting krijgen.

Het gaat om individuele verplichtingen die door het bevoegde gezag worden opgelegd en vervolgens landelijk moeten gelden.

De precieze invoeringsdatum en uitvoeringsregels moeten nog worden vastgesteld.

9. Stroomhalsbanden en andere trainingsmiddelen

Inbreng van de Kamer

Ines Kostić (Partij voor de Dieren) vroeg wanneer het gebruik van stroomhalsbanden door de politie definitief wordt beëindigd.

Daarnaast vroeg zij aandacht voor het bezit en de verkoop van stroomhalsbanden. Zij wilde weten of ook daarop verdergaande verboden kunnen worden ingevoerd.

Dion Graus (PVV) benadrukte dat Defensie volgens hem al eerder met het gebruik was gestopt en dat ook de politie deze werkwijze moet beëindigen.

Antwoord van Erkens

Erkens bevestigde dat het gebruik van stroomhalsbanden in Nederland in beginsel al verboden is.

Voor Defensie blijkt de uitzondering niet meer nodig. Voor een beperkt aantal politiehonden bestaat nog een tijdelijke uitzondering.

Hij kondigde aan de regelgeving hierop aan te passen en in overleg met de politie een definitieve einddatum vast te stellen.

De Kamer wordt hierover in het voorjaar van 2027 geïnformeerd.

Over een algemeen bezit- of verkoopverbod was Erkens terughoudender.

Hij gaf aan dat eerst moet worden vastgesteld of stroomhalsbanden ondanks het bestaande gebruiksverbod nog op grote schaal worden toegepast.

Een aanvullend bezit- of verkoopverbod moet bovendien juridisch worden onderbouwd. Daarbij spelen de noodzakelijkheid, geschiktheid en evenredigheid van de maatregel en de Europese interne-marktregels een rol.

Erkens is bereid de mogelijkheden serieus te onderzoeken wanneer blijkt dat het probleem voortduurt.

Inhoudelijke betekenis

Het debat maakt duidelijk dat verschillende soorten verboden afzonderlijk moeten worden beoordeeld.

Het bestaande gebruiksverbod wordt gehandhaafd en de resterende uitzonderingen voor overheidsdiensten moeten verdwijnen.

Een algemeen bezit- of verkoopverbod is nog niet aangekondigd.

Concrete toezegging: er komt een definitieve einddatum voor het gebruik van stroomhalsbanden bij de politie. De Kamer wordt hierover in het voorjaar van 2027 geïnformeerd.

10. Hondenshows en het tentoonstellen van honden met schadelijke kenmerken

Inbreng van de Kamer

Dion Graus (PVV) pleitte voor een verbod op hondenshows waarbij honden met schadelijke uiterlijke kenmerken worden tentoongesteld.

Hij noemde daarbij met name extreem kortsnuitige honden.

Zijn uitgangspunt was dat honden waarmee vanwege schadelijke uiterlijke kenmerken niet mag worden gefokt, ook niet op tentoonstellingen zouden moeten worden gepresenteerd.

Antwoord van Erkens

Erkens gaf aan het tijdpad van de Europese regelgeving te volgen.

Volgens zijn toelichting voorziet de Europese verordening vanaf **31 augustus 2028** in regels voor het vertonen van honden en katten met verminkingen of schadelijke uiterlijke kenmerken.

De kenmerken waarop deze Europese regels betrekking hebben, worden volgens hem in 2030 nader vastgesteld.

Erkens verwacht dat deze in belangrijke mate zullen aansluiten bij kenmerken die in Nederland al zijn geïnventariseerd.

Nederland wil de eigen kennis hierover inbrengen bij de verdere Europese uitwerking.

Inhoudelijke betekenis

Het onderwerp raakt aan de vraag of het tentoonstellen van dieren met schadelijke uiterlijke kenmerken bijdraagt aan het normaliseren of aantrekkelijk maken van deze kenmerken.

De staatssecretaris kiest ook hier voor de Europese regelgeving.

Er is geen nieuw onmiddellijk Nederlands showverbod aangekondigd.

De precieze toepassing en de aansluiting tussen de genoemde jaren 2028 en 2030 vragen verdere verduidelijking.

11. Inbeslaggenomen honden en de zaak-Storm

Inbreng van de Kamer

Dion Graus (PVV) vroeg aandacht voor de inbeslaggenomen hond Storm.

Hij stelde dat bijtincidenten niet los kunnen worden gezien van de manier waarop honden worden gehouden, opgevoed en behandeld.

Volgens Graus bestaat het risico dat honden op basis van hun uiterlijk of rasachtige kenmerken te snel als gevaarlijk worden aangemerkt.

Hij pleitte ervoor dat inbeslaggenomen honden deskundig worden beoordeeld voordat een besluit over eventuele euthanasie wordt genomen.

Voor Storm vroeg hij specifiek om een gedragsassessment bij een gespecialiseerd centrum.

Antwoord van Erkens

Erkens onderschreef dat eigenaren een belangrijke rol spelen bij het gedrag van hun honden.

Tegelijkertijd gaf hij aan zich niet te kunnen mengen in de inhoudelijke beoordeling van individuele zaken die onder de verantwoordelijkheid van bevoegde instanties en deskundigen vallen.

Naar aanleiding van de nadere vragen van Graus gaf hij aan bij de RVO te zullen nagaan of een gedragsassessment onderdeel vormt van de beoordeling van Storm.

Hij wilde de inhoudelijke conclusies van de betrokken deskundigen niet ter discussie stellen.

Inhoudelijke betekenis

Deze discussie maakt duidelijk dat bijtincidenten zowel een vraagstuk van openbare veiligheid als van dierenwelzijn zijn.

Daarbij spelen de omstandigheden waaronder de hond leeft, het gedrag van de eigenaar en de deskundige beoordeling van het individuele dier een rol.

Erkens heeft geen toezegging gedaan dat Storm wordt vrijgelaten of niet wordt geëuthanaseerd.

Concrete toezegging: hij zal bij de RVO nagaan hoe de deskundige beoordeling van Storm is geregeld.

12. Identificatie en registratie van honden

Inbreng van de Kamer

Ines Kostić (Partij voor de Dieren) vroeg wanneer de evaluatie van het Nederlandse systeem voor identificatie en registratie van honden (I&R Hond) wordt uitgevoerd.

Zij vroeg ook of dierenwelzijnsorganisaties daarbij worden betrokken.

Daarnaast werd in het debat meerdere keren gewezen op het belang van registratie om de herkomst van honden beter te kunnen achterhalen en malafide fokkerij en handel te bestrijden.

Antwoord van Erkens

Erkens gaf aan voornemens te zijn de beleidsevaluatie van I&R Hond in **2027** uit te voeren.

Hij bevestigde dat dierenwelzijnsorganisaties daarbij zullen worden betrokken.

Over de internationale registratie verwees hij naar de nieuwe Europese regelgeving, die volgens zijn toelichting vanaf 31 augustus 2030 tot aanvullende registratieverplichtingen voor honden en katten op de Europese markt leidt.

Inhoudelijke betekenis

Registratie speelt een steeds grotere rol bij het toezicht op de fokkerij en handel.

Daarmee kan beter worden vastgesteld waar dieren vandaan komen, wie verantwoordelijk is en of wordt voldaan aan de toepasselijke regels.

De praktische effectiviteit blijft afhankelijk van de kwaliteit van de registratiegegevens en de mogelijkheden voor controle en gegevensuitwisseling.

Toezegging: evaluatie van I&R Hond in 2027, met betrokkenheid van dierenwelzijnsorganisaties.

13. Wetenschappelijk onderzoek en ondersteuning

Inbreng van de Kamer

Dion Graus (PVV) vroeg aandacht voor het belang van het Expertisecentrum Genetica Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht.

Ook in de bijdrage van Den Hollander kwam het belang van wetenschappelijke kennis en genetische informatie voor een gezonde hondenfokkerij naar voren.

Antwoord van Erkens

Erkens lichtte toe dat het Expertisecentrum Genetica Diergeneeskunde onderdeel is van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht.

Hij gaf aan dat de overheid opdrachten verstrekt voor onder meer het onderhoud en de verdere ontwikkeling van PETscan en voor de ontwikkeling van veterinaire fokscreening.

Ook meldde hij dat voor de periode **2026–2029** subsidie is verstrekt aan het expertisecentrum.

Inhoudelijke betekenis

De overheid investeert naast regelgeving ook in wetenschappelijke kennis en praktische instrumenten voor het verbeteren van de gezondheid van honden.

Het debat bevatte geen volledig financieel overzicht van de afzonderlijke projecten, maar bevestigde wel dat wetenschappelijke ondersteuning onderdeel blijft van de beleidsaanpak.

14. Overzicht van toezeggingen en beleidsvoornemens

Onderwerp	Uitspraak of vervolgactie	Status
Raad van Beheer, Fair2Breed en andere initiatieven	Kamer vóór begrotingsbehandeling informeren over gesprekken en uitkomsten	Toezegging
Stroomhalsbanden bij politie	Definitieve einddatum afspreken en Kamer in voorjaar 2027 informeren	Toezegging
I&R Hond	Evaluatie in 2027 uitvoeren met betrokkenheid dierenwelzijnsorganisaties	Toezegging / planning
Hond Storm	Bij RVO nagaan of gedragsassessment onderdeel is van de beoordeling	Toezegging
Landelijke aanlijn- en muilkorfverplichtingen	Regelgeving in voorjaar 2027 in consultatie brengen	Beleidsvoornemen met planning
Veterinaire fokscreening	Vrijwillige introductie als voorbereiding op Europese verplichting per 1 juli 2030	Beleidslijn
Cursus hondeneigenaren	Vrijwillige online theoriecursus ontwikkelen	Beleidsvoornemen
Gerichte praktijkcursus	Cursus voor eigenaren van honden met verhoogd risico op ernstige bijtincidenten	Beleidsvoornemen
Uitbreiding houdverbod	Voorlopig niet uitbreiden	Beleidskeuze
Keurmerk hondenfokkerij	Gesprekken met betrokken partijen; geen keuze voor één systeem	In onderzoek
Financiële ondersteuning keurmerk	Mogelijk VVD-amendement bij begrotingsbehandeling	Politiek initiatief
Bezit- en verkoopverbod stroomhalsbanden	Alleen nader onderzoeken bij aangetoonde noodzaak	Geen besluit
Hondenshows met schadelijke kenmerken	Europese regelgeving volgen	Beleidslijn
Internationale hondenhandel	Europese harmonisatie en betere samenwerking toezichthouders	Beleidslijn
Expertisecentrum Genetica Diergeneeskunde	Subsidie over periode 2026–2029	Bevestigde ondersteuning

15. Algemene inhoudelijke analyse

15.1 Europese regelgeving wordt het centrale kader

Een terugkerend element in de antwoorden van Erkens is zijn vertrouwen in de nieuwe Europese regelgeving voor het welzijn en de traceerbaarheid van honden en katten.

De staatssecretaris verwacht dat een aanzienlijk deel van de huidige problemen voortkomt uit de uiteenlopende nationale regels binnen Europa.

Door gezamenlijke eisen aan fokkerij, welzijn, identificatie en registratie moeten deze verschillen worden teruggebracht.

Dit is vooral relevant voor de internationale handel, omdat de herkomst van honden en de naleving van wettelijke eisen daardoor beter controleerbaar moeten worden.

De Europese regelgeving neemt echter niet automatisch de noodzaak weg van nationale handhaving. De uitvoering door toezichthouders blijft essentieel.

15.2 Van rashondenbeleid naar beleid voor de gehele hondenmarkt

In het debat wordt nadrukkelijk gesproken over designerhonden, kruisingen, niet-erkende rassen en buitenlandse fokkerij.

Daarmee wordt zichtbaar dat het beleid zich steeds nadrukkelijker richt op de gehele markt voor honden.

Gezondheid en welzijn worden niet uitsluitend besproken vanuit de bestaande georganiseerde rashondenfokkerij, maar vanuit alle honden die worden gefokt, verkocht en gehouden.

Deze verbreding is een belangrijke ontwikkeling in het toekomstige hondenfokbeleid.

15.3 Vrijwilligheid versus verplichtingen

Een terugkerend meningsverschil tussen Kamerleden en staatssecretaris betreft de effectiviteit van vrijwillige maatregelen.

Dat speelt vooral bij de veterinaire fokscreening en de online cursus voor hondeneigenaren.

Kamerleden vragen zich af hoe kan worden voorkomen dat juist de personen die het grootste risico veroorzaken, niet deelnemen.

Erkens stelt daartegenover dat een verplichting alleen zinvol is wanneer deze uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Voor veterinaire fokscreening kiest hij ervoor de Europese verplichting in 2030 af te wachten. Voor de algemene online cursus wil hij vooralsnog geen verplichting invoeren.

15.4 Verantwoordelijkheid van de eigenaar krijgt meer aandacht

Naast de fokkerij krijgt ook de verantwoordelijkheid van de eigenaar een steeds belangrijker plaats in het beleid.

Dit blijkt uit de discussie over opvoeding, cursussen, bijtincidenten, aanlijn- en muilkorfverplichtingen en de beoordeling van individuele honden.

De beleidsrichting is dat niet uitsluitend naar kenmerken van de hond wordt gekeken, maar ook naar het gedrag en de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Tegelijkertijd blijft de vraag hoe algemene preventie zich moet verhouden tot specifieke maatregelen voor eigenaren van honden met een verhoogd risico.

15.5 Handhaving blijft een bepalende factor

Hoewel in het debat veel aandacht wordt besteed aan nieuwe regelgeving en beleidsinstrumenten, blijft de concrete handhaving op verschillende onderdelen nog onduidelijk.

Dat geldt onder meer voor internationale puppyhandel, vrijwillige screening, registratiegegevens en de controle op nieuwe Europese eisen.

De staatssecretaris verwacht dat Europese harmonisatie en betere traceerbaarheid de handhaving zullen ondersteunen.

Het debat geeft echter nog geen volledig beeld van de capaciteit, middelen en concrete controleaanpak die daarvoor beschikbaar zullen zijn.

16. Conclusie

Het commissiedebat van 15 oktober 2026 laat zien dat het Nederlandse hondenbeleid zich op meerdere terreinen ontwikkelt.

De staatssecretaris richt zich op het terugdringen van schadelijke fokpraktijken, verbetering van de gezondheid en het welzijn van honden, bestrijding van malafide handel en het bevorderen van verantwoord hondenbezit.

Daarbij kiest hij nadrukkelijk voor Europese harmonisatie, wetenschappelijke ondersteuning, samenwerking met betrokken partijen en een combinatie van vrijwillige en verplichte maatregelen.

De belangrijkste concrete ontwikkelingen zijn de voorbereiding op Europese verplichtingen vanaf 2028 en 2030, de veterinaire fokscreening, de toekomstige landelijke werking van aanlijn- en muilkorfverplichtingen en het beëindigen van de laatste uitzonderingen voor stroomhalsbanden.

Daarnaast worden gesprekken gevoerd over initiatieven voor gezonde hondenfokkerij en certificering, waaronder Fair2Breed en de Raad van Beheer.

De Kamerleden stellen vooral kritische vragen over de snelheid van de maatregelen, de keuze voor vrijwilligheid en de daadwerkelijke handhaving.

De centrale conclusie is dat Nederland de komende jaren een overgang doormaakt van een voornamelijk nationaal gereguleerd hondenbeleid naar een breder Europees kader voor fokkerij, welzijn, handel en traceerbaarheid.

Of deze ontwikkeling daadwerkelijk leidt tot gezondere honden, minder malafide handel en beter verantwoord hondenbezit, zal in belangrijke mate afhangen van de praktische uitwerking en handhaving van de aangekondigde maatregelen.

Bronnen en verantwoording

Deze analyse is gebaseerd op de automatische transcriptie en videoregistratie van het commissiedebat *Dieren buiten de veehouderij en dierproeven* van 15 oktober 2026.

De automatische transcriptie is geen officieel vastgesteld woordelijk verslag.

Herkenbare transcriptiefouten in persoonsnamen, organisaties en vaktermen zijn gecorrigeerd. De vermelding van iGene is behouden na controle van de oorspronkelijke uitspraak.

De genoemde Europese invoeringsdata zijn weergegeven zoals door de staatssecretaris in het debat toegelicht. Voor de exacte juridische reikwijdte blijft de definitieve Europese regelgeving leidend.

De status van de toezeggingen moet worden onderscheiden van formeel vastgestelde wetgeving en kan nader worden getoetst aan het toezeggingenregister en het officiële verslag van de Tweede Kamer.

Bronnen:

- Tweede Kamer, commissiedebat 15 oktober 2026, Debat Direct.
- 1848.nl, automatische transcriptie van het debat.
- Tweede Kamer, schriftelijke beantwoording over het terugdringen van erfelijke aandoeningen en schadelijke raskenmerken bij gezelschapsdieren (2026).